

شمسه

«علی زمانیان» شاعر جوانی است که شعرهایش به مجالس مداحی و مرثیه‌سرایی هم‌راه پیدا کرده است. خود او هم دستی در مداحی دارد. شعر «کوچه سرشور» او، روایتی است شاعرانه از تماشای زائران حرم مطهر امام رضا(ع).

جایی میان زائرها

چه می‌شد از شب تنهایی من نور در می‌شد مسیر خانه‌ام از کوچه سرشور رد می‌شد چه می‌شد بودم آن روزی که مولایم ز نیشابور رد می‌شد به این‌ها زیر باران فکر می‌کردم... خیابان در خیابان فکر می‌کردم دلم رفت و دلم برگشت... دلم با هر قدم برگشت در این حال و هوا ناگاه سرم سمت حرم برگشت به من باب الجواد آغوش بازش را نشان می‌داد و گنبد روی دوش پنجره فولاد دستش را تکان می‌داد حرم لبریز زائرها، مسافرها، مجاورها گروهی آذری‌ها و گروهی از شمالی‌ها یکی از پای قالی و یکی از بین شالی‌ها یکی در آفتاب داغ شالی کار می‌کرده یکی یک سال پای دار قالی کار می‌کرده و حالا هر کدام آرام‌زیان او کرده در این ازدحام، آرام ببین این دست پینه‌بسته را آقا ببین این شانه‌های خسته را آقا به‌بی‌خواهی دو چشم خویش را مجبور کردم من به زحمت پول مشهد آمدن را جور کردم من نشستم تا بگیرم دامن ایوان طلائی را به سمت باز کردم دست خالی گدایی را بده آقا جواب پیرمردی روستایی را یکی درد دلش را با امام مهربان می‌گفت یکی بالای گلسته‌آذان می‌گفت صدا پیچید در گوشم، گویا در دیوار با انصاریان می‌گفت: «اللهم علی‌علی بن موسی الرضا المرتضی...» یکی بغض میان‌آه‌رامی‌گفت یکی هم خستگی راه‌رامی‌گفت جوان زائری در گریه‌هایش «امدم ای شاه» را می‌گفت خلاصه عده‌ای اینچا و خیلی‌ها ز راه دور، دلگیر حرم هستند همان‌هایی که جامانده‌اند و حالا پوی تصویر حرم هستند یکی یاد رواق افتاده تنهایی یکی بیمار و حال‌دار اتاق افتاده تنهایی دلش می‌خواست نایی داشت، جوان‌تر بود و پایی داشت میان این همه زائر، دلش می‌خواست جایی داشت...

«استاد محمد کاظم کاظمی» متولد کابل و دانش آموخته دانشگاه فردوسی مشهد است. او از سال‌های جوانی در قامت شاعری تمام‌عیار در شعر خراسان و شعر کشور حضور داشته است. محمد کاظم کاظمی همچنین عضو گروه علمی برون‌مرزی فرهنگستان زبان و ادب فارسی و برگزیده نخستین دوره جشنواره بین‌المللی شعر فجر در بخش فارسی‌زبانان است.

دین ترازو

نه می‌خواهم از جام و ساغر نویسم، نه می‌خواهم از چشم جادو بگویم نه از ارتباطات شب‌های هجران و آن آشپران گیسو بگویم

مرا می‌پسندند ارباب دنیا که مانند زاهد به تسبیح پیچم همانند صوفی انا الحق دهم سر، همانند درویش، یا هو بگویم

مرا می‌نوازند با میز و سکه و با آزمون‌های دکان و دکه مبادا که یک بار از آن سکه‌هایی که خوابیده در کنج پستو بگویم

مرا می‌فرزد همان خطبه‌هایی که آتش به جان خطاکردگان زد همان دم که می‌خواهم از قبر پنهان او قصه میخ و پهلو بگویم

مرا زیر و رو می‌کند آن حدیثی که آیینه شهر فیروزها شد همان دم که می‌خواهم از گنبد زرو و افسانه بچه آهو بگویم

مرا می‌گذارد همان پاره‌آهن که بر دست حرص برادر نشیند همان دم که می‌خواهم از دین شمشیر و دین کتاب و ترازو بگویم

«سید حسن مبارز» سال ۶۴ در جوار امام هشتم(ع) در مشهد مقدس به دنیا آمده و حالا در آستانه ۴۰ سالگی، از شاعران شناخته‌شده مشهدی است. از این شاعر مجموعه شعر «از شاخه انجیر» چاپ شده است.

شوق حرم

آری چه دیدنی ست در آن لحظه حالشان آن‌ها که می‌خورند از آن می، حلالشان! و امی‌شود به شوق حرم سفره‌های دل حتی کیوتران زبان‌پسته‌بالشان یک عده با تو اند و به ایمان رسیده‌اند هم در فراق با تو وهم در وصالشان ای جان فدای آن که دل و جان فدات کرد امانخواست جز نگی در قبالباشان یک عده نیز مثل من از دور با تو اند در عالم تصور و فکر و خیالباشان ما دور مانده ایم از آن آستان فیض آن‌ها که می‌روند حرم، خوش به حالشان ...

آیت‌الله العظمی جوادی آملی در درس اخلاق:

آنجا که باید سخن حق گفت، سکوت جایز نیست

آیت‌الله العظمی جوادی آملی در درس اخلاق هفتگی بیان کرد: معصومین(ع) قرآنی زندگی می‌کنند و حیات این‌ها حیات قرآنی است و تمام شئون این‌ها حق است، چرا ما اینچنین نباشیم؟ ما نیز باید بکوشیم تا رفتار، گفتار و سکوتمان قرآنی و حق‌مدار باشد. جلسه هفتگی درس اخلاق حضرت آیت‌الله العظمی جوادی آملی، صبح روز (چهارشنبه) ۱۶ مهر در مسجد اعظم قم با حضور اقشار مختلف مردم برگزار شد. در این جلسه آیت‌الله العظمی جوادی آملی در ادامه شرح کلمات قصار امیرالمؤمنین(ع) در نهج البلاغه، درباره ارزش سخن و سکوت اظهار کرد: حضرت در حکمت ۱۸۲ نهج البلاغه فرمودند: «لَا خَيْرَ فِي الصَّمَتِ عَنِ الْحَكْمِ، كَمَا أَنَّ اللَّهَ لَا خَيْرَ فِي الْقَوْلِ بِالْجَهْلِ» آنجا که باید سخن حکیمانه گفته شود، خبری در سکوت نیست، همان‌گونه که سخن جاهلانه نیز خیر ندارد. در جایی که باید حق را گفت، سکوت جایز نیست. ایشان در تبیین این سخن افزود: قرآن کریم در جایی ساکت است و در جایی ناطق، اما هر دو حق است؛ قرآن آنجا که ساکت است به حق ساکت است و آنجا که گویاست، به حق گویاست، پیامبر گرامی اسلام(ص) و اهل بیت عصمت و طهارت(ع) نیز چنین‌اند، آنان قرآن زنده‌اند، سخنشان حق است و سکوتشان نیز حق. معظمله با اشاره به سخن امیرالمؤمنین(ع) درباره پیامبر گرامی اسلام(ص) بیان کرد: یکی از برجسته‌ترین صفات پیامبر(ص) آن بود که سخنش بیان‌بود و سکوتش زبان

آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی نظم و پشتکار، خلوص نیت و احترام به بزرگان دین را ارکان اساسی در پیشرفت طلاب دانست و گفت: با ایمان، تلاش و اخلاص خود و با استفاده از ابزارهای نوین، جای خالی‌های علمی و فرهنگی را پر کنید. دعا را فراموش نکنید؛ دعا اثر دارد. من همواره در قنوت نمازها برای موفقیت علما و طلاب دعا می‌کنم و از شما نیز درخواست دعا دارم. حضرت آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی، این مرجع عالیقدر شیعه در سخنانی به مناسبت آغاز سال تحصیلی حوزه‌های علمیه، ضمن تبریک به علما و طلاب، بر ضرورت تلاش، اخلاص نیت و استفاده از ابزارهای روز در مسیر پیشرفت علمی و تبلیغی تأکید کرد. ایشان در دیدار با طلاب، استادان، مدیران و کادر مرکز تحت اشراف معظمله، با اشاره به حدیثی از امام حسن عسکری(ع) که فرمود: «خَيْرُ الْأُمُورِ اثْنَانِ: الْإِيمَانُ وَاللَّهُ وَالْهَرَبُ بِالْإِخْوَانِ»، اظهار کرد: این حدیث نشان می‌دهد ایمان به خدا و نیکی به برادران دینی دو رکن اصلی در مسیر خیر و نیکی هستند. آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی رمز موفقیت طلاب را چندعامل دانست و افزود: نظم و پشتکار، خلوص نیت و احترام به بزرگان دین، ارکان اساسی در پیشرفت طلاب است. انسان باید در مسیر علم خسته نشود، نیت خود را الهی کند و به اساتید و علمای دین احترام بگذارد. معظمله با اشاره به تاریخ حوزه‌های علمیه تصریح کرد: شیخ طوسی با وجود فشار دشمنان در بغداد، دست از

آیت‌الله علیدوست:

خودشیفتگی آفت بسیاری از پیروان ادیان و مذاهب

بنابر این مهم است انسان عصبانیت خود را وارد قلم نکند و از دایره انصاف بیرون نرود. در آیه ۱۱۲ سوره بقره آمده‌برای خدا دو چیز معیار است، نه یهودی و نصرانی بودن؛ یکی حسن فاعلی که البته تعبیری خالی از اشکال نیست و دیگری حسن فعلی؛ بلی من اسلام و چه‌لله؛ بلی برای اضراب به کار می‌رود یعنی کسی که تسلیم و چه‌الهی باشد او اهل بهشت است. تعبیر اسلم بودن است یعنی اعتقاد و عمل صالح که همان ایمان و اعمالش برای خدا بوده و به خدا اعتقاد داشته باشد و اگر خدا با‌سا و ضرائی دارد، بپذیرد و دستورات قرآن را تمکین کند

■ ایمان و عمل صالح دو شرط نجات است

قرآن ۳۱۵ مرتبه از تعبیر ایمان و عمل صالح یا «وهو مؤمن» و تعبیر نزدیک استفاده کرده است. شرط دوم هم محسن بودن است یعنی اعتقاد و عمل صالح که همان ایمان و عمل صالح است و اجر چنین افرادی در نزد خدا محفوظ است. این هدیه، هدیه سلطانی و ملوکانه است که با هدیه یک دون پایه تفاوت دارد. در ادامه آیه می‌خوانیم: «وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَنُيَسِّتَنَّ النَّصْرَى» یهود پافراتر گذاشتند

آیت‌الله رشاد:

جهاد چتری است که مجاهد را به کمال تقوا می‌رساند

به لباس تقوا شد، دیگر گناه نخواهد کرد. زیباترین وصفی که برای حضرت علی(ع) داریم، امام متقین است؛ وجود ایشان مجسمه تقواست و همه جوهر، وجود و هستی ایشان یکپارچه تقواست و انسان مجاهد، لباس تقوا به تن کرده است؛ فلسفه غایی قرآن آن است که با متقین سخن بگوید و آنان را هدایت کند؛ هدی للمتقین. آیت‌الله رشاد یکی از کارکردهای جهاد را متقی کردن دانست و گفت: ولو کسی نصرانی باشد ولی با جهاد لباس تقوا را پوشیده باشد، یکی از کارکردهای جهاد این است کسی که جهادی می‌کند متقی می‌شود. آیت‌الله رشاد اظهار کرد: کسی که تا دیروز نصرانی یا در لشکر یزیدیان بود با سفارش امام(ع) و ملاقات حضرت، لباس تقوا به تن کرد و در لشکر امام(ع) قرار می‌گیرد و مجاهد فی سبیل الله می‌شود، اما ممکن است ما ۷۰ سال لباس پیامبر(ص) بر تن کرده و عمامه بر سر بگذاریم اما هنوز در این مسیر نباشیم و این لباس را غصب کرده باشیم. در داستان کر بلا، داماد جوانی است که امام گوهر وجودی او را شناخت و دعوت کرد، او نیز اجابت کرد.

آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی:

حوزه باید از هوش مصنوعی بهره گیرد

کار نکشید و با هجرت به نجف، حوزه‌ای را بنیان نهاد که هزار سال است چراغ علم و فقاقت را روشن نگه داشته است. این ثمره پشتکار و ایمان است. ایشان در ادامه با یادآوری تجربه تألیف «تفسیر نمونه» گفت: زمانی نیاز به تفسیری فارسی و به‌روز احساس شد. با یاری فضایی جوان، نگارش تفسیر نمونه آغاز شد و امروز این اثر به زبان‌های مختلف از جمله عربی، اردو، ترکی، انگلیسی و هوسا ترجمه شده است. پس از آن، شرح نهج البلاغه و صحیفه سجادیه نیز تدوین و با استقبال گسترده روبه‌رو شد. آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی با اشاره به نقش فناوری‌های نوین در پیشرفت علوم، تأکید کرد: حوزه باید از ابزارهای روز از جمله هوش مصنوعی بهره گیرد. همان‌طور که در گذشته برخی با بلندگو و تلفن مخالفت می‌کردند، نباید امروز در برابر فناوری‌های جدید بایستیم. بلکه باید نخستین استفاده‌کنندگان از این ابزارها برای ترویج دین باشیم. معظمله خاطر نشان کرد: من همچنان مشغول کار علمی هستم. اصلاح مجموعه بحار الانوار را تا جلد نود و ششم پیش برده‌ایم. درس‌های حوزوی را سه روز در هفته ادامه می‌دهم. ایشان در پایان خطاب به طلاب و اساتید حوزه گفت: با ایمان، تلاش و اخلاص خود و با استفاده از ابزارهای نوین، جای خالی‌های علمی و فرهنگی را پر کنید. دعا را فراموش نکنید؛ دعا اثر دارد. من همواره در قنوت نمازها برای موفقیت علما و طلاب دعا می‌کنم و از شما نیز درخواست دعا دارم.

و گفتند اساساً یهود بیچاره است و هیچ بنیانی ندارد و نصارا هم این اتهام را به‌په‌ود زدند. قرآن از این گفته تعجب می‌کند و می‌فرماید: «وَهُمْ يَتَّبِلُونَ الْكِتَابَ» یعنی کجای کتب یهود و نصارا آمده است که این‌ها هیچ کدام عدلی نیستند و اصلاً به حساب نمی‌آیند. در ادامه فرموده است: «كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ...» یعنی این سخن فقط مخصوص یهود و نصارا نیست و مانند آنان هم این حرف را می‌زنند؛ مگر در درون اسلام یک گروه نگفت دیگری لیست علی‌ش‌و‌دی دیگری هم گفت آن گروه مبنایی ندارد؛ حتی در درون گروه‌ها هم فرقه‌بازی زیاد شد و شافعی خطاب به حنبلی و حنبلی خطاب به دیگری گفت که خونشان هدر است و اخباریون و اشاعره هم این روند را تکرار کردند. در انتهای آیه فرموده است که خداوند در روز قیامت بین آنان قضاوت خواهد کرد. قَالَهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ؛ گرچه خداوند این مسئله را روشن کرده و فرموده است کسی که محسن و تسلیم باشد، اهل نجات و بهشت است. جریان خود به‌پنداری و خود را در حاشیه امن دیدن میان مذاهب اسلامی هم وجود دارد؛ برخی می‌گویند همین که شما شیعه و محب اهل بیت(ع) باشی کفایت می‌کند اگر چه از سر تا نوک پا غوطه‌ور در گناه باشی و روایات بسیار زیاد در ۱۰ گروه هم داریم که برخی به آن تمسک می‌کنند. این نوع تفکر در همه مذاهب و ادیان وجود دارد و حتی بودایی و هندوها هم چنین نظری دارند.

بسیاری از افراد را امام نخواست در مدینه و در مسیر همراه او باشند، در شب عاشورا هم بیعت را از همه برداشت اما آن جوان را دعوت کرد تا در لشکر بماند. وی با اشاره به همین موضوع و دیگر کارکردهای جهاد بیان کرد: ما هم فقط مسلمانان را نباید دعا کنیم کسی که در جبهه امیرالمؤمنین(ع) هست از عامه و غیر عامه دعا کنیم. ممکن است کسی از مذاهب یا ادیان دیگر باشد حق را تشخیص نداده ولی با کفر و طاغوت و یهود مبارزه می‌کند و با همه وجود در جبهه جهاد حاضر شده سیر بی‌سلوک رخ می‌دهد و او عاقبت به خیر خواهد شد. رئیس حوزه علمیه امام رضا(ع) تصریح کرد: کسی که از جهاد سرباز زد در امان نخواهد بود، سیر مراحل سلوک بی‌نیایت است در مقابل سلوک کفری هم بی‌نیایت است و معلوم نیست تا کجا منحرف شویم. انسان تا ساقط‌ترین مرحله کفر نیز می‌تواند پیش برود. این شهدا نردبان هستند که می‌توانند دست‌گیر باشند لذا ما توسل می‌کنیم به ساحت قدسی شهدا که این دست‌گیری را برای ما انجام دهند. وی در پایان گفت: نفس زکیه شهدا را ما نمی‌شناسیم ولی شهدا ما را می‌شناسند، آنان که مثل برق به معراج رفتند می‌توانند دست ما را بگیرند.

آیت‌الله ابوالقاسم علیدوست، استاد درس خارج حوزه علمیه، ۱۲ مهر ماه در ادامه سلسله مباحث تفسیر قرآن کریم به تفسیر آیات ۱۱۱ تا ۱۱۳ سوره بقره (وَقَالُوا لَن يَدْخُلَ الْجَنَّةَ أَلَمَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ) بلی من اُسلم و چه‌لله و هو مؤمنین فله اجره عند ربّه و لا خوف علیهم و لا هم یخزبون؛ و قَالَتِ الْيَهُودُ لَن يَسْتَنصِرَ النَّصَارَى عَلٰی شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصَارَى لَن يَسْتَنصِرَ الْيَهُودُ عَلٰی شَيْءٍ وَهُمْ يَتَّبِلُونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ قَالَهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ) پرداخت. در ادامه بخشی از تفسیر ایشان را با هم مرور می‌کنیم.

■ در خشم از دایره انصاف خارج نشویم

این سه آیه یک پیام دارد و کسی که اهل تحقیق باشد، می‌تواند از محتوای آن یک اثر نزدیک به ۲۰۰ صفحه داشته باشد که البته بنده ندیده‌ام تاکنون این مدل کار تحقیقی در حوزه و دانشگاه رواج داشته باشد. توصیه بنده این است افراد پایان‌نامه خود را درباره این سه آیه قرار

استاد حوزه علمیه گفت: یکی از منازلی که شأن آن فراتر از یک منزل سلوکی است جهاد است البته همه منازل سلوکی، جهاد است اما جهاد در میان این منازل از همه ارج و قرب بیشتری دارد؛ جهاد پوشش، چتر و خیمه‌ای است که همه سلوک در نزد آن تحقق پیدا می‌کند.

آیت‌الله رشاد در مراسم سالگرد طوفان الاقصی، یادبود شهدای جنگ تحمیلی ۱۲ روزه و یادواره ۱۲۰ شهید در روز سه‌شنبه ۱۶ مهر ماه در حوزه علمیه امام رضا(ع) سخنرانی کرد. در ادامه بخشی از سخنان ایشان را با محور جهاد مرور می‌کنیم.

آیت‌الله رشاد با یاد و خاطره شهدای انقلاب گفت: یکی از منازلی که شأن آن فراتر از یک منزل سلوکی است جهاد است، البته همه منازل سلوکی، جهاد است اما جهاد در میان این منازل از همه ارج و قرب بیشتری دارد؛ جهاد پوشش، چتر و خیمه‌ای است که همه سلوک در نزد آن تحقق پیدا می‌کند. وی افزود: تفاوت جهاد با بقیه منازل آن است که انسان به صورت جهشی و با سرعت مسیر را طی می‌کند. حضرت امام(ره) در این باره فرمودند: شهدا راه ۱۰۰ ساله را یک شبه طی کردند و این مطلب هسته و حاق عشق است. ایشان درباره شهادت آن نوجوان سیزده ساله فرمودند: او رهبر

